

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **O. V.**, zastoupeného JUDr. Viliamem Kováčikem, advokátem se sídlem Veverkova 1343/1, Hradec Králové, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor dopravy a silničního hospodářství**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2007, zn. 10908/DS/07/Er, ve věci zastavení řízení o přestupku, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 3. 2008, č. j. 51 Ca 15/2007 - 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), jímž byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, odboru dopravy a silničního hospodářství (dále jen „odvolací orgán“), ze dne 1. 8. 2007, zn. 10908/DS/07/Er. Citovaným rozhodnutím odvolací orgán zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Vrchlabí (dále také jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 18. 5. 2007. č.

j. OVVS/8561/2007-18, a toto rozhodnutí potvrdil. Předmětným rozhodnutím správní orgán prvního stupně výrokem č. I. zastavil přestupkové řízení vedené proti R. M., bytem L., Š. M., když dospěl k závěru, že jednání, jež mu bylo kladeno za vinu, není přestupkem proti plynulosti a bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích. Výrokem č. II. pak zastavil přestupkové řízení vedené i proti stěžovateli, když dospěl k závěru, že jednání, jež mu bylo kladeno za vinu, není přestupkem proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

Krajský soud dospěl k závěru, že v dané věci nemá stěžovatel (v pozici poškozeného) právo na věcné projednání věci. Jádrovým obsahem přestupkového řízení je posuzování viny obviněného z přestupku a případné uložení sankce. Toto posuzování se děje výlučně ve vztahu státu a obviněného z přestupku a má čistě veřejnoprávní povahu. Poškozený nemá v tomto vztahu postavení účastníka řízení, nýbrž eventuálně toliko svědka, který může podat svědectví pouze o jednání obviněného z přestupku, o následcích jeho činu či o jiných rozhodných skutečnostech. Posuzování viny a sankce se nachází mimo sféru ovlivnitelnou procesní aktivitou poškozeného či jiných osob, odlišných od obviněného z přestupku. Předmětem soudního přezkumu proto nemůže být ve smyslu ustanovení § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ani rozhodnutí správního orgánu o zastavení přestupkového řízení, neboť jeho výrok je – byť implicitně – výrokem o vině, přesněji řečeno v daném případě výrokem, z něhož plyne, že skutek, o němž se vedlo přestupkové řízení, není přestupkem. Žalobce tak byl stížen zcela zjevným nedostatkem aktivní hmotněprávní legitimace a krajskému soudu nezbylo, než žalobu dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. odmítnout.

Ve včas podané kasační stížnosti stěžovatel uplatňuje zákonné důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a namítá tedy nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí jeho žalobního návrhu. Dle jeho názoru soud nesprávně aplikoval ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť nesprávným výrokem č. I. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně byl stěžovatel přímo zkrácen na právu uplatnit v rámci přestupkového řízení nárok na náhradu škody, jež mu vznikla na vozidle následkem zaviněné nehody, a to ani v řízení občanskoprávním, resp. při případném uplatnění pojistného plnění z odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla. Nesprávným výrokem v tom smyslu, že jednáním pana M. nebyla naplněna skutková podstata přestupku, je tak zcela zmařeno jakékoli uplatnění plnění za způsobenou škodu, když nezákonný výrok o vině má vypovídací hodnotu i v případném dalším řízení o její uplatnění. Krajský soud měl přezkoumat napadené rozhodnutí po věcné stránce, proto stěžovatel navrhuje jeho usnesení zrušit a věc vrátit soudu k dalšímu řízení.

Odvolací orgán ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své rozhodnutí, jakož i na vyjádření k žalobě. Je přesvědčen, že správní orgány postupovaly

v souladu s platnou právní úpravou a stěžovatel nebyl žádným způsobem zkrácen na svých právech.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud ověřil skutkový stav věci a průběh správního řízení, který lze ve stručnosti shrnout následovně: přestupkové řízení vedené proti R. M., jakož i přestupkové řízení vedené proti stěžovateli, bylo správním orgánem prvního stupně zastaveno, neboť jednání, jež jim oběma bylo kladeno za vinu, nelze považovat za přestupek proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

Stěžovatel se měl dopustit přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle ustanovení § 22 odst. 1 písm. l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „přestupkový zákon“), když dne 3. 3. 2007 ve 12,10 hod. na účelové komunikaci, která je v zimním období součástí lyžařské sjezdovky u penzionu Bufalo v obci Špindlerův Mlýn, řídil motorové vozidlo značky SUBARU Forester, při jízdě opakovaně bránil v úpravě sjezdovky vozidlu značky KASBOHRER 170 D bez přidělené registrační značky (rolba), kterou řídil pan R. M., a následkem toho došlo ke střetu obou vozidel, kdy vozidlo SUBARU narazilo pravou přední částí do levé části radlice rolby. Ke zranění nedošlo, došlo pouze k poškození výše uvedených vozidel.

R. M. se měl dopustit přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle ustanovení § 22 odst. 1 písm. l) přestupkového zákona, když dne 3. 3. 2007 ve 12,10 hod. na sjezdovce u penzionu Bufalo v obci Špindlerův Mlýn řídil motorové vozidlo značky KASBOHRER 170 D bez přidělené registrační značky (rolba), přičemž při úpravě sjezdovky vyjel levou částí radlice rolby na účelovou komunikaci, kde narazil do pravé části vozidla značky SUBARU Forester, které zastavilo u okraje komunikace.

Správní orgán prvního stupně dospěl k závěru, že skutky, o kterých se vedlo přestupkové řízení, se nestaly na pozemní komunikaci ve smyslu zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, neboť ke střetu vozidel nedošlo na pozemní komunikaci, kterou lze považovat za komunikaci ve smyslu uvedeného zákona, a nejedná se tedy o přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Tento závěr na základě řádně provedeného odůvodnění potvrdil také odvolací orgán, přičemž uvedl, že se bude zřejmě jednat o přestupek proti občanskému soužití dle ustanovení § 49 přestupkového zákona, který není odbor dopravy Městského úřadu ve Vrchlabí, ani odbor dopravy a silničního hospodářství Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, oprávněn řešit. Současně správní orgán prvního stupně upozornil na skutečnost, že náhradu vzniklé škody, způsobené na obou vozidlech, mohou účastníci uplatnit u příslušného soudu.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je

kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 s. ř. s. řádně zastoupen. Poté přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.); zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.). Poté dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Otázkou, kterou bylo třeba při posouzení zákonnosti daného usnesení zvážit, bylo, zda účastník řízení o přestupku v procesním postavení poškozeného je osobou oprávněnou (aktivně legitimovanou) k podání žaloby proti rozhodnutí, kterým bylo dané přestupkové řízení zastaveno podle § 76 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona. Samotným průběhem přestupkového řízení a případnou otázkou viny za spáchání přestupku či otázkami týkajícími se náhrady škody se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť by tak činil nad rámec své zákonné role v souzené věci.

Ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. soud návrh usnesením odmítne, jestliže byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou.

Podle ustanovení § 70 odst. 2 přestupkového zákona platí, že jestliže škoda a její výše byla spolehlivě zjištěna a škoda nebyla dobrovolně nahrazena, uloží správní orgán pachateli přestupku povinnost ji nahradit; jinak odkáže poškozeného s jeho nárokem na náhradu škody na soud nebo jiný příslušný orgán. Podle § 72 písm. b) citovaného zákona je účastníkem řízení o přestupku *„poškozený, pokud jde o projednávání náhrady majetkové škody způsobené přestupkem“*. Podle § 81 odst. 2 přestupkového zákona se poškozený může odvolat jen ve věci náhrady škody.

Jak již správně uvedl krajský soud, řízení o přestupcích je svou povahou sankční správní řízení, v němž je posuzováno, zda došlo ke spáchání přestupku, kdo jej spáchal a za jakých okolností, a jakou sankci je třeba uložit pachateli přestupku za jeho protiprávní jednání. Toto posuzování má veřejnoprávní povahu, když stát zde (až na nečetné výjimky z úřední povinnosti) ve veřejném zájmu stíhá jednání naplňující znaky skutkových podstat přestupků. Účastníkem řízení o přestupcích je tak především obviněný z přestupku. Dále jím však může být (mimo jiné) také poškozený, jenž ovšem musí nejprve vznést nárok na náhradu škody vůči obviněnému. Vztah mezi poškozeným a obviněným z přestupku je přitom z povahy věci vztahem soukromoprávním, neboť jeho předmětem je výlučně majetkoprávní nárok, o němž může být rozhodnuto pouze v případě, že v přestupkovém řízení bude vysloveno, že obviněný z přestupku přestupek spáchal, tj. že je pachatelem přestupku. Proto také pokud je účastníkem přestupkového řízení poškozený, musí podle § 77 přestupkového zákona výrok rozhodnutí, kterým je obviněný z přestupku uznán vinným, obsahovat rozhodnutí o nároku na náhradu škody.

Posuzování viny a trestu obviněného z přestupku se nachází mimo sféru ovlivnitelnou procesní aktivitou poškozeného jako účastníka řízení, neboť toto je – jak již bylo řečeno – svěřeno výlučně do rukou státu, který naplňuje veřejný zájem na stíhání jednání naplňujícího znaky skutkových podstat přestupků. Poškozený tedy nemá subjektivní veřejné právo na to, aby byla správním orgánem vyslovena vina obviněného z přestupku, a tudíž nemůže být dotčen na svých právech tím, když takové rozhodnutí není správním orgánem vydáno, resp. je vydáno rozhodnutí jiné, v daném případě rozhodnutí o zastavení řízení. Tímto rozhodnutím totiž není poškozený žádným způsobem zkrácen na svém právu domáhat se cestou občanskoprávní žaloby náhrady škody vůči tomu, kdo byl v původním řízení obviněn z přestupku, a v občanském soudním řízení pak navrhopat důkazy k prokázání svého tvrzení, že uvedená osoba za způsobenou škodu skutečně odpovídá. Pokud přestupkové řízení neskončilo rozhodnutím o tom, že byl spáchán přestupek, a kdo jej spáchal, soud v občanském soudním řízení není výsledkem takového přestupkového řízení vázán (§ 135 odst. 1 o. s. ř. a contrario).

Ustanovení § 72 písm. b) přestupkového zákona nezakládá univerzální účastenství poškozeného v řízení o přestupku, nýbrž účastenství toliko v rozsahu, v jakém se projednává jeho nárok. Z takto vymezeného rozsahu procesních oprávnění poškozeného ve správním řízení o přestupku přitom vyplývá i rozsah jeho žalobní legitimace v soudním řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí ve věci přestupku podle § 65 a násl. s. ř. s. Právní sféra poškozeného je tímto správním rozhodnutím dotčena toliko přiznáním či nepřiznáním nároku na náhradu škody, případně rozsahem tohoto nároku, nikoli však v tom ohledu, zda vstupní podmínka případného přiznání nároku, tedy posouzení viny obviněného z přestupku, byla či nebyla správně posouzena. Poškozený proto může podat žalobu pouze proti výroku správního orgánu o náhradě škody, nikoli proti výroku týkajícímu se posuzování viny obviněného z přestupku či sankce za přestupek uložené. Je tedy nepochybné, že předmětem soudního přezkumu iniciovaného stěžovatelem nemohlo být rozhodnutí správního orgánu o zastavení přestupkového řízení, neboť jeho výrok je (byť implicitně) výrokem o vině, přesněji řečeno výrokem, z něhož plyne, že vina obviněného nebyla v přestupkovém řízení shledána – v dané věci proto, že se skutek nestal (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2007, č. j. 2 As 46/2006 – 100, publikovaný na www.nssoud.cz).

Pro úplnost soud dodává, že stěžovatel může vést spor o právo s tím, koho má za škůdce na svém majetku, cestou občanskoprávního řízení (viz výše); ostatně v tomto smyslu byl stěžovatel také poučen v rozhodnutí správního orgánu.

S ohledem na výše uvedené tedy Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou a podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. ji zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a odvolacímu orgánu náklady řízení nevznikly. Soud proto rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. června 2009

JUDr. Radan Malík
předseda senátu